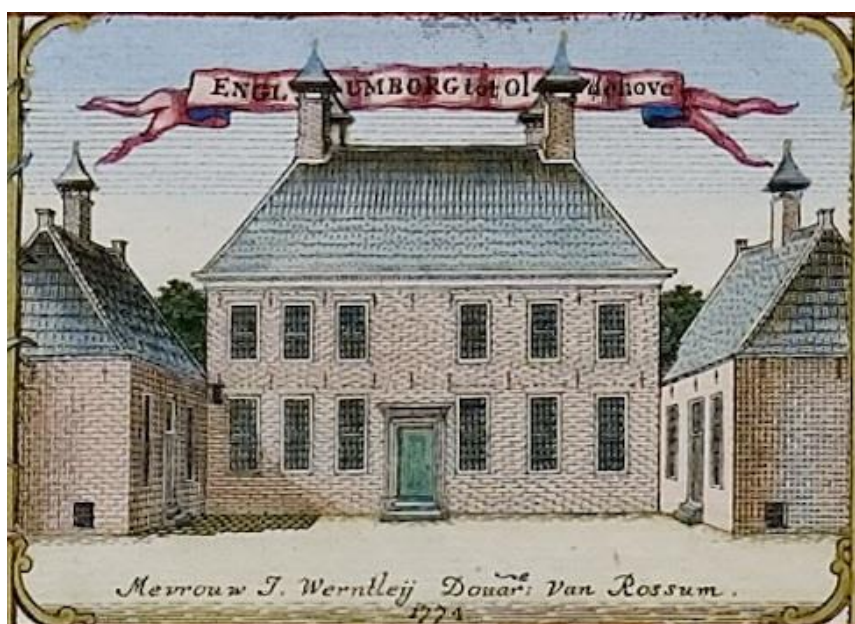

Clant en de Englumborg in Oldehove

Van rechts naar links de generatie(s) Clant die op de Englumborg heeft/hebben gewoond en hun voorouders.

Allard Clant	Egbert Clant		Allart Clant van Menkema	Osebrandt Clant	Luit Clant	Ebbelina Clant
	Teteke Nittersum		Johanna Wicheringe	Josina Manninga	Helena Maria Clant tot Breede	
Margaretha Lewe	Hermanus Clant	Allard Clant	Herman Clant	Johan Clant tot Breede	Johan Clant tot Breede	Johan Clant tot Breede
	Hille Kater	Rudolpha de Mepsche	Liefke Horenken	Ebbe Braemsche	Habbina Coenders	

De borg op de kaart van Theodorus Beckeringh (1781). De tekening zelf dateert van voor de sloop. Op een verder identieke voorstudie van deze tekening uit 1769 is te zien dat de borg omringd wordt door een gracht.

De Englumborg was een borg even ten noorden van Oldehove en ten zuiden van de wierde Englum. De naam van de borg klinkt nog door in het streekje Englum dat even ten noorden ligt van de voormalige borg. Englumborg is vooral bekend als woning van de avonturier Johan Willem Ripperda¹, die de borg kortstondig heeft bewoond in het begin van de achttiende eeuw.

¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Willem_Ripperda

De borg is vermoedelijk voortgekomen uit een van de drie heerden waarop het grietenijrecht lag onder jurisdictie van de kluft² Oldehove-Saaksum; Bennemaheerd, Ulsemaheerd en Wilsmaheerd, waarvan Ulsemaheerd als vermoedelijke voorganger van de Englumborg wordt genoemd.

De borg wordt voor het eerst als zodanig genoemd in 1657 als Asinga van Ewsum de bewoner is. Hij wordt dan 'tot Engelum' genoemd en in 1662 heer van Englumborg. Asinga is een zoon van Christoffer van Ewsum, heer van Tammingahuizen en Ten Post. In 1653 trouwt hij met Justina Gaykinga, door welk huwelijk hij misschien de borg heeft verkregen. Zij is een dochter van Allart Gaykinga van Ter Borch en Jellema en eerder getrouwd met Hemmo Huninga.

Maar mogelijk dat een akte met een ruilvereenkomst uit de zestiende eeuw betrekking heeft op deze borg of heerd. Voor 1576 ruilen Tako Aykema en zijn vrouw Anna een heerd land te Engelum met *'alle gebouw van husynghe kleen ende groet', grachten, geboomten, 'myt dye langhe tafell ende kaste int zaell'*, poorten en brug, gerechtigeden, *'groeve ende stoelte'* in de kerk en op het kerkhof en meer met Johan Sickinge en Anna Ghijsens.

Als Asinga van Ewsum sterft in 1669 komt de borg aan zijn stiefzoon Doede Allard Huninga, getrouwd in 1671 met Anna Clara van Maneil. Zij overlijdt in 1679 en wordt als vrouwe op Englumborg in de kerk te Oldehove begraven.

Door een ruil verkrijgt Christoffer van Ewsum, halfbroer van Asinga, in 1682 Englumborg met 52 grazen land. Hij sterft niet lang daarna en de borg vererft op zijn zuster Anna, getrouwd met Allard Gaykinga Rengers, die in 1684 de borg laat registreren om op de landdag te compareren. Anna overlijdt in hetzelfde jaar.

Clant en de Englumborg

Aan het einde van de zeventiende eeuw, in 1694 om precies te zijn, wordt de Englumborg met 33 grazen land gekocht door Johan Clant van Aduard, getrouwd met zijn nicht Ebbelina/Eppelia Johanna Clant³, erfdochter van Menkema, die hij eerst had geschaakt.⁴ Hij zal er niet zelf hebben gewoond, maar de borg gebruikt hebben om zijn invloed in het Humsterland uit te breiden.

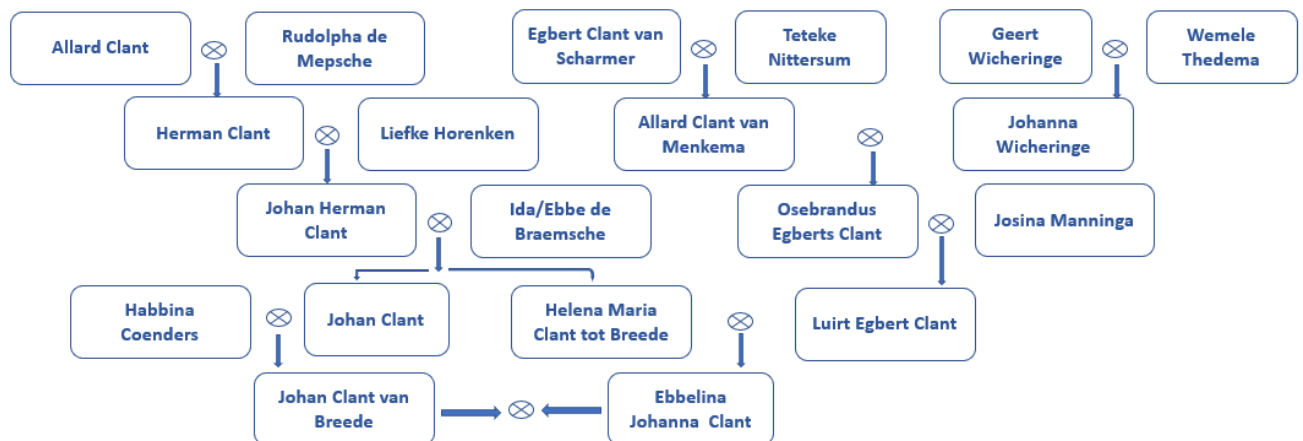
Clant verkoopt de borg, waarschijnlijk zonder de rechten, in 1705 aan Johan Willem Ripperda van Jensema, die in de periode 1710-1712 ook eigenaar was van het huis Aduard. Al eerder, in 1700, ruilde Johan Clant, om onverklaarbare redenen, al zijn bezittingen met Evert Joost Lewe tegen de borg Ludema bij Usquert.⁵

² Een kluit, klauw of clauw was in Noord-Nederland de benaming van een onderverdeling van een kerspel of van een rechtstoel. Een kluit had in de regel geen eigen kerk, soms wel een kapel. Een kluit kan dan als synoniem van een wijk of buurschap worden gezien.

³ Tonckens, N., "Een ontvoering in Stad en Lande in de zeventiende eeuw" *Tijdschrift voor rechtsgeschiedenis* 30(1962) 48; zij noemt als bron Smits E.J.F. en W.J. Formsma, *Gedenkboek 750-jarig bestaan van Aduard* (Groningen [1954]), 81.

⁴ Zie Clant en de Bredeborg.

⁵ Zie Clant en de Ludemaborg.

Op de Coenderskaart lijkt het gebouw uit twee gebouwen naast elkaar te bestaan. Mogelijk liet Ripperda het gebouw verbouwen tot het gebouw dat te zien is op de tekening van Beckeringh uit 1769.

Johan Willem Ripperda.

Dan volgen er verschillende eigenaren, maar voor ons verhaal wordt het weer interessant in 1760. Op 6 juni van dat jaar koopt Jacomina Werndley, de echtgenote van Jacob Willem van Rossum, regeringsraad der graafschappen Lingen en Teklenborg de borg. Over deze verkoop ontstaat een proces. Evert Joost Lewe van Aduard meent namelijk als aangrenzende eigenaar naarkooprechten⁶ te hebben op de borg die voorrang hebben boven die van een vreemdeling als van Rossum, ook al is diens vrouw een volle nicht van wijlen mevrouw Geertsema-Visscher. Het goed wordt dan omschreven als een herenbehuizing met schathuis en hovenierswoning, gestoelten en grafkelder in

⁶ De naarkoop gaf familieleden het recht om bij de verkoop van onroerend goed door een familielid aan een buitenstaander het goed zelf te kopen voor de prijs die de koper bereid was te betalen. De achtergrond van het recht was de idee dat familiebezit niet dan als het niet anders kon uit de familie zou verdwijnen.

